Sv. Sam.
Geogr.
Amer.
(Br)

OMDÖMEN

OM

DEN SVENSKA KOLONIEN I BAYATE, CUBA

AF

PERSONER, SOM BOSATT
SIG DÄR ELLER BESÖKT
PLATSEN

FÖR VIDARE UNDERRÄTTELSER TILLSKRIF:

F. J. PETERSON,
OLOFSTORP, SVERIGE

ELLER

THE SWEDISH LAND- & COLONISATION CO.

812 ANDRUS BUILDING
MINNEAPOLIS, MINNESOTA

KONGL. BIBLIOTEKET
STOCKHOLM

GÖTEBORG 1908
AKTIEBOLAGET GÖTATRYCKERIET

Kungl. biblioteket
0 0000 000106717

Bayate, Cuba, den 14 oktober 1907.

»Cuba är det härligaste land som människoögon någonsin skådat» sade Columbus. Huru har icke naturen här slösat sina rikedomar? Dess underbart rika jordmån, sköna klimat och fördelaktiga läge göra det väl förtjänt af ofvannämda yttrande. Under de århundraden som flytt sedan dess upptäckt hafva cubanerna föga tillgodogjort sig dessa, en gifmild naturs rika gåfvor, hvilka endast kräfva företagsamhet och moderna arbetsmetoder för att göra Cuba till ett bland de rikaste land i världen.

Bland de nationer som vaknat till insikt om Cubas ofantligt stora naturliga fördelar kommer dess närmaste granne, Onkel Sam, i främsta rummet, många millioner dollars amerikanskt kapital äro redan här placerade i land och industriella företag.

Äfven vi svenskar kunna berömma oss af att i ansenlig mån bidraga till Cubas utveckling. På den korta tid som vår svenska koloni här i Bayate funnits till måste erkännas, att den tagit stora steg i den rätta riktningen. Åt hvilket håll man går utåt landet fägnas blicken af vajande sockerfält, cassava- och bananplanteringar, »orange groves», bigårdar, betesmarker, hönsfarmar m. m.

Den första frågan som möter en »settler» i Cuba är: Hvad skall jag ägna mig åt för att däraf göra mitt uppehälle? Han har sannerligen ett rikt val bland de mångahanda produkter, som här växa och frodas med en förvånansvärd yppighet. Arbetsamhet och omtanke i förening med de rätta naturliga förutsättningarne — gynnsam jordmån etc. — göra framgång otvifvelaktig, huru valet än utfaller.

Som en hvar vet, fordra olika slags gröda olika jordmån. Detta må man äfven här taga i betraktande. T. ex. sockerrör och tobak, två af Cubas hufvudprodukter, fordra helt olika jordmån, och att plantera tobak på sådan jord som bäst lämpar sig för sockerrör vore att spilla tid och förstöra pänningar.

Kreatur, svin och höns äro tre viktiga faktorer i Cubas landthushållning. När under den långa torkan förliden vinter kreatur i

hundratal dogo af svält och törst i andra landsändar voro de här »rolling fat.» Parana- och guineagräsen, de viktigaste af Cubas foderväxter behöfva nämligen sådan rik jord, som vi hafva, för att trifvas bäst. Skulle man under sina vandringar här i Bayatetrakten känna sig benägen att taga en genväg genom ett af dessa gräsfält, gör man klokt i att gå rundt detsamma och krångla sig fram genom skogen, huru ogenomtränglig den än synes, ty gräsfälten äro ännu mera svårgenomträngliga.

Svin uppfödas här i skogen, där de lifnära sig af palmnötter och många andra slags produkter, som falla från träden. De föröka sig otroligt fort, och svinafvel är synnerligen lönande för den som har ett större stycke land där de kunna springa vildt.

Hönsafvel är en viktig binäring. På hvarje farm blifver alltid en mängd afskräde som hönsen med begärlighet taga reda på, men som eljes skulle gå till spillo. Här råder alltid stark efterfrågan på såväl lefvande höns som ägg. De förra säljas för 75 cents stycket eller till högre pris, och de senare för 25 cents per dussin eller mer.

»Corn» och »broom corn» gifva två skördar om året. Det förra varierar i pris från 75 cents till 1.50 dollars per bushel, och för »broom corn» bjudes nu 7 cents per pound.

Af rotfrukter växa här många slag, t. ex. sötpotatis, cassava, yam, malanga m. m. Af cassava odlas två slag, en söt och en bitter. Af den bittra beredes stärkelse, hvilket äfven med cubanska metoder är mycket lönande. Cassava och malanga äro mycket lämpliga som skugga för unga kaffe- och kakaoplanteringar, och betala en stor del af kostnaden för de senares skötsel. Hvar och en som har en bananplantering gör väl uti att där äfven plantera kaffebuskar eller kakaoträd. Detta tager föga tid, och det kostar ej mycket att underhålla planteringen, men om några år, när dessa börja gifva frukt, får man mångdubbelt igen för det lilla arbete de kostat.

Ett hälsosamt klimat, rik jordmån och goda kommunikationer äro egenskaper som en landsökare lägger största vikt på. Alla dessa fördelar erbjudas här hvarje »settler», och torde det vara svårt att finna, vare sig i Förenta Staterna, Cuba eller annorstädes ett nytt »settlement» med så goda framtidsutsikter som det här vid Bayate. Det finnes ännu godt och väl beläget land att köpa här till billigt pris.

Aktningsfullt
Arthur Engström.

El Campo, Tex., i jan. 1906.

Nyss hemkommen från en Cubaresa vill jag beskrifva huru den tedde sig för en sydbo. Jag hade den förmånen att ha i mitt sällskap en annan sydbo, herr Severin Nordin från El Campo, Tex. Jag hade föreställt mig, att en söderns man skulle kunna mera sansadt bedöma Cuba, och detta slog in. I jämförelse med Texas, som är så omtyckt och beprisadt af svenskar, gaf herr Nordin, som är en erfaren och förståndig man, Cuba företrädet. I Texas äro vi beroende på några få åkerbruksprodukter, såsom bomull, ris m. m., men på Cuba växa så mångfaldiga produkter. Det är en förvånande växtvärld, som slår alla, som komma dit, med häpnad. Det växer, växer, bara växer dag och natt året omkring. Hvad är det som växer? Att uppräkna allt i en hast går ej så lätt. Förståndiga jordbrukare från alla håll ha ju redan beskrifvit den underbara växtligheten. I samtal med amerikaner, som man träffar öfverallt under resor på ön, hörde man endast loford. En sade mig, att det kan aldrig vara ett misstag att köpa land på Cuba nu, ty det kan inte annat än stiga i pris oerhördt. Jag hade den förmånen att mellan Havanna och New York ha i mitt sällskap amerikaner från Isla de Pinos, som bott där i många år. De kunde icke nog prisa klimatet, jordmånen, palm- och apelsinlundarne, det hälsosamma mineralvattnet, och den härliga marmor som där förekommer i stor mängd. Isla de Pinos är dock mycket magrare hvad jordmån beträffar än Santiagoprovinsen. Under resa på ön märker man tydligt å vegetationen huru landet österut blir bättre och bättre. Jag lade särskildt märke till alla sockerrörsfält. Jag har sett huru väldiga de bli här i södra Texas, och jag vet, att det här betalar sig att odla sockerröret såsom intet annat, men här dör ståndet ned hvarje vinter, men å Cuba sade mig en amerikan, att han sett ett sockerrörsfält som stått i 40 år. Detta låter underligt, men man må betänka, att det är endast en ständig sommar jämte en bördig jordmån som kan åstadkomma sådant.

Jag har varit vida omkring i detta land och sett både norr och söder, men denna resa till Cuba var den mest lärorika, den mest intressanta, jag någonsin gjort. Den var hälsobringande i högsta grad. För den som lider af kyla i kroppen är det ett utmärkt läkemedel att uppvärma sina förfrusna lemmar vid den värme, som Herren själf tillredt. Solen strålar å Cuba varm, ej brännande, kvällen är mildt sval, natten svalkande. Cuba har ett utmärkt läge, blott litet söder om norra vändkretsen. Dess bredd är ringa, och

detta gör, att hafvet helt behärskar ön hvad klimat beträffar. Än stormar då? Cuba är skyddad af en lång bergkedja, som går längs ön, och stormarne följa golfströmmen.

Kolonien vid Bayate går framåt med stor hast. Svenskar strömma dit från alla håll, så att den som vill vara med måste skynda. Många af våra framstående män hade redan tillförsäkrat sig ett stycke land. Det är en sak som jag särskildt vill betona, och det är att alla som kommit till kolonien voro belåtna, mycket belåtna. En äldre erfaren man från New England sade ofta: »jag är så glad att jag tog hit.»

Ja, en resa till Cuba är ett företag som man aldrig ångrar.

Aktningsfullt
A. J. Rydén.

Uppmanad att lämna mitt utlåtande om Cuba och förhållandena därstädes, vill jag endast säga, att efter mitt förstånd har Cuba stor framtid för sig, såväl för kapitalisten som arbetaren.

Jag kom hit till Cuba den 11 Juli 1905 i afsikt att köpa en bit land, hvilket jag också gjort. I denna provins ter sig landet föga lockande för en främling, ty öfverallt är det betäckt af tjock skog. På ett och annat ställe finner man en liten öppning i skogen, där någon cuban slagit sig ned. Hans behof äro små; en liten koja med tak af palmlöf är allt skydd han behöfver. På sin lilla åkerlapp odlar han endast det mest nödiga för sitt uppehälle. Jorden här är utomordentligt fruktbar, och man undrar, hvarför den ej är under plog och harf. Om man vänder sig till en cuban med förfrågan härom, får man följande svar: Allt sedan 1868 har denna provins varit hemfallen åt ett förhärjande krig, mer än halfva befolkningen är omkommen och resten utarmad. Landet tillhör sällan den cuban som bor däråt, utan antingen en förmögen stadsbo eller också något amerikanskt bolag. Amerikanarne hafva köpt landet här på spekulation. Sedan sälja de det i småpartier och på detta sätt uppstå kolonier. Här finnas större samhällen af amerikanare, tyskar och finnar. Äfven svenskarne hafva vetat begagna sig af detta tillfälle, och här i Bayate äro vi nu omkring 80 stycken. Många andra hafva köpt land här, och till vintern vänta vi dem hit med deras familjer. Denna vår koloni är olik de amerikanska i det hänseendet, att den icke är byggd af en mans pänningar och i en enskild matadors intresse, utan vi verka

alla för samma mål — frihet och välstånd för oss och våra barn, och här tro vi är platsen att nå detta ideal.

Jag hoppas, att någon af våra äldre jordbrukare här vill nämna något om landets produktiva förmåga. Såsom afslutning på mitt utlåtande, vill jag nämna att jag är herde och regent öfver nära 300 kolonier af bin — och om allt går som på kung Salomos tid, att många drottningar göra visdom och pänningar, så blir jag både vis och rik, ty hvarje kupa gifver från 3—5 dollars värde af honung och vax årligen.

Den mannen är vis, som lyder goda råd, därför kom hit, medan det finns något land kvar att få, det är min innerligaste önskan.

Bayate, Cuba, d. 7 Juli 1906.

Högaktningsfullt
J. A. Nyström.

Bayate, Cuba, d. 9 juli 1906.

Jag reste med hustru och sex barn från mitt hem i Stuguns socken i Jämtland år 1893 till det förlofvade landet i väster, hvarest man enligt min tanke kunde försörja sig och sin familj lättare än i gamla Sverige. I detta hänseende hade jag ej heller misstagit mig, men till min missräkning fann jag, att vintrarna om möjligt voro ännu besvärligare i Minn. än i Jämtland. I Cambridge, Minn. bodde jag i 12 år och ägde där en fin farm på 228 acres. Jordmånen där var af god beskaffenhet och allt annat i godt skick. Min familj ökades, så att vi voro 12 medlemmar i familjen. Allt sedan barnaåren har jag arbetat hårdt och frusit mycket, och på senare tiden har min hälsa blifvit sämre för hvarje år. Själf led jag mycket af reumatism och alltid var det någon sjuk i familjen om vintern. Doktors- och medicinräkningar blefvo ganska dyra, dessutom kan man ej existera i ett land med kalla vintrar utan att hafva dyrbara hus och varma kläder; det är äfven nödvändigt att samla vinterförråd för både folk och kreatur. Detta i förening med höga skatter och många andra utgifter förmådde mig att lämna »Staterna» och söka lyckan här på Cuba. Jag hade hört, att en svensk koloni höll på att bildas i Bayate, och dit styrde jag min kosa. Jag har rest mycket omkring både i Sverige och Amerika, men bättre land än hvad här finns, har jag aldrig förr sett. Den 16 Nov. flyttade jag hit med min familj, och

jag är nu i besittning af 160 acres land här. Här gå kreaturen ute året om, man kan plantera när man helst önskar och en del saker skördas tre à fyra gånger om året. Allt som planteras gifver rik afkastning med ringa arbete och finner god marknad. Sockerrör är Cubas hufvudprodukt och lämnar större afkastning här än

Några medlemmar af den svenska kolonien i Bayate.

annorstädes. Jag har nu varit här i 8 månader och vill med glädje erkänna min tillfredställelse i alla afseenden. Sedan jag kom hit, har jag ej behöft lägga ut en cent på vare sig doktor eller medicin, ty vi hafva alla varit friska och se framtiden tillmötes med välbehag.

Till att utförligt beskrifva Cubas ofantliga naturrikedom är min förmåga otillräcklig, men jag vågar påstå, att här är rätta platsen för både familjer och arbetare, som äro villiga att arbeta för sitt uppehälle.

Skulle någon, som läser detta, önska några upplysningar om vår koloni, vill jag samvetsgrannt och efter bästa förmåga besvara alla förfrågningar.

Under förhoppning att i en snar framtid få möta många landsmän här i Bayate, tecknar jag med högaktning

J. P. Johnson.

Bayate, Cuba, den 13 nov., 1907.

Alldenstund jag är en af de personer som varit längst här i kolonien, det är snart 2½ år sedan jag först kom hit, har jag haft de bästa tillfällen att se det arbete som under tiden pågått och iakttaga de erfarenheter som gjorts. Jag är själf ej jordbrukare, ehuruväl jag äger 140 acres land inom kolonien, utan jag har sågverksrörelse, och i följd af min affärsverksamhet har jag ofta rest omkring och sett förhållandena på andra platser, och däraf vågar jag påstå att det finns icke så växtrikt land på något ställe som just här inom denna koloni. Alla som nu redan fått några bitar fria från skog och börjat plantera på den påstå, att det redan betalar sig mycket bättre här än i Staterna, och likväl saknas ännu moderna åkerbruksredskap. När kolonien blir fullt bebygd, med åkrar öfver allt och goda vägar, så kan man göra sig en liten föreställning om hvad resultat som kunna ernås. Man kan t. ex. odla majs, hvilken skötes lika lätt här som i Staterna, och få 3 skördar om året, hvarje skörd lika stor som på någon plats i Staterna, men priset här är mer än dubbelt, och man får således af denna produkt sex gånger så stor inkomst som i Staterna. Dessutom kunna vi här sälja hela majskörden, då man i Staterna måste bruka den för att vinterföda kreaturen med. Jag vill dock ej påstå att majs är det bästa man kan odla. Det finns många andra saker som gifva mångdubbelt större afkastning. Så kan man t. ex. af tobak skörda för dollars 1,000.00 om året från en acre, och af grönsaker likaså om de skötas väl. Ibland kan man få ända upp till en dollar för ett kålhufvud, och andra produkter i oändlighet betinga äfven höga priser.

Under de 12 år jag bodde i Minnesota såg jag land stiga i pris från dollar 10.00 till dollar 50.00 per acre. Då jag kom hit för

2½ år sedan såldes landet här för från dollar 20.00 till dollar 25.00 per acre, i höst ha bitar sålts här för dollar 50.00 per acre, och jag väntar att det skall snart gå upp till dollar 250.00. I Iowa och Illinois måste man betala dollar 150.00 per acre för land som gifver endast en skörd om året. Hvarför skulle ej lika godt land eller bättre land här, som gifver tre skördar om året och med högre priser på alla produkter, vara värdt dollar 250.00 per acre? Jag tror ej ens att det stannar därvid. När allt blir i ordning här, och Cuba blir anekterad till Förenta Staterna, kan den lilla kvantitet af detta goda land som finnes här ej köpas för dollar 500.00 per acre.

Bayatekolonien och staden Bayate ha börjat på god basis, hvarför ock dess tillväxt kommer att gå stadigt framåt, och det på alla områden. Vi ha två handelsbodar här. En byggdes för något mer än ett år sedan 20×40 fot, men affärerna tilltogo så att den måste tillbyggas lika mycket, hvilket nu pågår. Sågverket med hyfvelmaskinen är i full verksamhet hvarje dag och efterfrågan på virke är stor. Dessutom ha vi här ett med tillräckligt kapital organiseradt »cannery» för konservering af frukt och grönsaker. En stärkelsefabrik kommer också att inrättas fram på vintern för tillvärkning af stärkelse från cassava. En kvastfabrik kommer ock att uppsättas med tiden, så att mycket af det som odlas finner god afsättning här. Lägg då sedan till att jorden är skattefri så behöfs det inga glasögon för att se hvilka fördelar vi ha här. Kom själf hit och se och bedöm förhållandena här och Ni skall finna det bättre än Ni någonsin vågat tro, det påstår jag.

J. P. Johnson.

Bayate, Cuba, d. 6 juli 1906.

Efter närmare ett års vistelse i Cuba, så får jag göra några jämförelser med hvad jag sett och upplefvat under 25 års vistelse i Förenta Staterna och Canada. Jag arbetade först i kolgrufvorna i Pennsylvania, sedan som jordbruks-, järnvägs- och skogsarbetare samt slutligen som farmare, först i Minnesota och sedan i Canada. Minnesota lämnade jag hufvudsakligast för de kalla vintrarnes skull, ty jag led af reumatism. Jag trodde att västra Canada skulle vara bättre, men tog fel. Efter 10 års vistelse där, var jag oförmögen till arbete, reste sedan till British Columbia och Washington att söka en plats med bättre klimat. Där var klimatet bättre, men

landet mycket dyrt och vanligen af mycket dålig beskaffenhet. Senare fick jag se ett bref från D:r A. Lind, hvari han beskref Cuba. Sagdt och gjort, jag vågade försöket, reste dit och fann allting öfverensstämma med beskrifningen. Där fann jag just hvad jag så länge sökt, ett godt klimat; jorden var den bästa jag någonsin sett och växtligheten otrolig. Jag beslöt att flytta hit med min familj, bestående af hustru och sex barn. Alla hafva vi haft hälsan, sedan vi kommo hit. Det är nog varmt här, men icke värre än man mår godt däraf. Förrän jag kom hit, hade jag varit oförmögen till arbete i två år, men sedan dess har jag arbetat för hvarje dag. Här har jag 188 acres land, för hvilket jag betalt 25 dollars pr acre. Jag har mest ägnat mig åt boskapsskötsel sedan jag kom hit och har 5 hästar, 1 Maltes Jack (afvelsdjur), 13 nötkreatur, 25 svin och 60 höns. Alla synes trifvas godt. Svinen föda sig själfva på palmnötter och andra frukter och äro i godt hull att gödas, då tiden därtill kommer. Hästar och nötkreatur reda sig godt på grönfoder året om. Sockerrör, majs och allt annat växer, så att man ej kan göra sig en föreställning därom utan att se det. Själf är jag mycket tacksam till Svenska Land och Kolonisationsbolaget i Minneapolis, Minn., för hvad de gjort för mig och kan med godt samvete rekommendera dem såsom ärliga och pålitliga, helt olika de flesta landagenter i Förenta Staterna och Cuba.

Charles Lindall.

Bayate, Cuba, den 12 oktober 1907.

Jag har nu bott här i 2 år och har tillbringat tre somrar på Cuba, och jag får säga, att jag trodde aldrig att det var så godt att vara i ett varmt klimat, och nu förundrar det mig mycket, att folk har så mycken ovilja mot Cuba. Men orsaken är naturligtvis den, att de icke veta att det är så hälsosamt och bra som det är. Det är skada att icke flera svenskar komma hit. Amerikanare och folk af andra nationer komma hit och taga allt det bästa landet i besittning. Här i vår koloni har dock land sålts uteslutande till svenskar och vi äro här ett rätt försvarligt svenskt samhälle.

Fördelarna i Cuba bestå dock icke uteslutande i klimatet. Äfven i ekonomiskt hänseende är här nog lika bra som på något annat ställe. Höns trifvas utmärkt bra här. Man kan föda upp kycklingar hela året, förutan ens ett hönshus. Vi ha födt upp

flera hundra sedan vi kommo hit, och ha omkring ett hundra för tillfället. Då de blifvit fullväxta få vi aldrig mindre än 75 cents stycket för dem. Äfven svinafvel gifver goda resultat. Förlidet år köpte jag 16 grisar och nu har jag omkring 150, som icke ha fått någon annan mat eller tillsyn än hvad de tagit sig själfva i ett »pasture». För svin få vi från 8 till 10 cents per pound, lefvande vikt. Förliden sommar försökte jag litet »broom corn», och den ser ut att gå bra. Eftersom det lilla som jag planterade kom ut kan man få omkring 1,500 pound »broom»-ris och 2,500 pound frö på en acre. När så riset är värdt 7 cents per pound är detta ju icke så illa. Godt land finnes ännu att köpa här nära järnvägsstationen för från dollar 25.00 till dollar 30.00 per acre, och vi äro alltid glada att få välkomna landsmän hit ned.

Högaktningsfullt
Charles Lindall.

Bayate, Cuba, i sept. 1907.

I Det skrifves så mycket i tidningarne om uppror på Cuba, om guda febern o. s. v. Tillåt mig gifva några få upplysningar angående förhållandena här. Vi finna folket fredligt och alldeles ofarlig Det är ett kändt faktum, att i politiska kretsar råder ett visst jäktande efter ämbeten, såväl här som på andra platser, men det blir mera publiceradt här tillföljd af den politiska tvisten för ett år sedan. Annars, hvad oroligheter beträffar, så är det mera sådana i en liten småstad i Minnesota, när skogsarbetarne komma in på våren, på en dag än jag ännu sett på Cuba under de 2½ år jag vistats här. För öfrigt är det bara en tidsfråga, när Cuba blir en del af U. S. Hvad klimatet beträffar så är det onekligen oöfverträffadt. Hög, ren luft, jämn temperatur, och om något fall af febern inträffat, så är det i någon kuststad. Att jorden är rik kring den här platsen, är ju allmänt kändt. Men att ett apelsinträd, ej 15 månader gammalt allaredan är lastadt med mogen frukt, det torde vara enastående; andra apelsinträd, 28 månader gamla, ha nu mera än två lådor frukt. Frukthandlare från Florida, som som planterat träden här, säga att det tager träden i Fla. 4 à 5 år för att gifva sagda resultat. De flesta cubaner, som lefva ute på landet, äro inte ägare utaf den jord som de odla, och de odla därför i de flesta fall endast en liten täppa. Men någon verklig fattigdom fins egentligen inte ibland Cubas landtliga befolkning,

ty de plantera i de flesta fall det nödvändigaste, så äfven om de inte ha pänningar kunne de lefva jämförelsevis bra. Men här finns också cubaner, som ha vackra plantager. Svenskarna i allmänhet göra goda framsteg i Cuba, men man finner naturligtvis undantag äfven ibland dem, fastän jämförelsevis få. Att nästan allt som kan produceras här, såsom corn, sweetpotatoes, casava, frukt och grönsaker betalas högt, beror som sagt på att en så liten areal af Cubas jord är under odling. Hästar, nötboskap, svin och höns, betinga sig äfven högt pris, fastän det är mycket billigare att föda dem här än i staterna, åtminstone i nordstaterna. Här i Bayate hafva vi nu ett ganska ordnadt samhälle. Om några landsmän fundera på att njuta af vintermånaderna i södern, så varen försäkrade att i ären välkomna utaf landsmännen här vid Bayate.

F. J. Peterson.

Cambridge, Minn., i nov. 1907.

Jag har varit i Bayate, Cuba, två vintrar, och reser dit igen om några dagar. Jag har köpt 80 acres land där, och från de erfarenheter jag haft väntar jag mig bättre dagar. Man kan få sin bärgning där med mycket mindre arbete än här. Det rika landet och det härliga klimatet är ett behaglikt utbyte mot sandbackar och snödrifvor. När man kommit i gång kan man där sitta och njuta af lifvet, under det gräs och kreatur växa året rundt, och marknadspriset på alla landtmannaprodukter är dubbelt mot här i Minnesota.

Jag har dock ej lagt beslag på allt landet vid Bayate, och om någon af mina gelikar önskar göra en påhälsning där i vinter i stället för att köpa pels finnes det nog några bitar kvar, och jag är säker på att ingen skall ångra en sådan resa. Inom kort tid kan Ni få sitta i skuggan af Ert eget fikonträd.

S. P. Anderson.

Bayate, Cuba, den 14 oktober 1907.

Fullt öfvertygade om de stora fördelar den svenska kolonien i Bayate erbjuder för landsökare kunna vi med godt samvete rekommendera den till våra landsmän.

Högaktningsfullt,

Oscar Johnson. E. Gustafson.

Stanchfield, Minn., i nov. 1907.

Under min vistelse i Bayate, Cuba, från den 16 nov. 1905, till i slutet af februari 1906, gjorde jag följande iakttagelser:

Klimatet är det mest passande man kan önska sig. Jag har bott i nodvestern i något öfver 35 år, men har aldrig upplefvat en så härlig vinter som jag gjorde i Cuba. Med en jämn temperatur, behagliga nätter utan flugor och ohyra, god växtlighet hela året om och goda kommunikationsmedel, lämnas icke mycket öfrigt att önska. Man kunde där njuta af en behaglig sommarvärme i januari månad, och majs och grönsaker voro då färdiga att inbärgas, och andra produkter planterades i stället.

Cuba är i närvarande stund endast vid början af en lysande framtid, ty det är beläget så, att utom den stora marknaden i Förenta Staterna som kommer att bli beroende på Cuba för grönsaker under 6 månader af året, kan det äfven draga fördel af den stora världstrafiken för afyttring af sin frukt och sina vinterprodukter, som betinga höga priser. Om man drager en rak linie från New York till den plats hvarest Panamakanalen nu gräfves, så genomskär denna linie den östra ändan af Cuba, där två stora hamnar äro belägna, Antilla på norra kusten och Santiago på den södra. Dessa äro de största och djupaste hamnar på Cuba, och ha direkt järnvägsförbindelse sins emellan. Denna järnväg går genom det rika Cauto Valley distriktet, hvilket innehåller Cubas bördigaste land. Det är i detta distrikt och vid denna järnväg som den svenska kolonien vid Bayate är belägen, och jag vill råda dem som tänka på att resa till Cuba att först bese denna plats innan de köpa något land annorstädes. En resa till Cuba är värd mer än den kostar, äfven om man icke köper något land där.

Jag är mycket besvärad af astma och katarr under vintrarne, särskildt vid ombytligt väder, men under den tid jag var i Cuba arbetade jag nästan hvarje dag och kände mig stark. Jag tror att om jag hade haft det så ställt, att jag kunnat stanna där en längre tid, så hade min hälsa blifvit återställd, men som jag är farmare och ej har lyckats sälja min egendom så måste jag återvända till Minnesota och förblifva här tills en köpare kommer.

Jag har en god farm här på 120 acres, fyra mil från Braham, som jag önskar sälja för rimligt pris, om någon skulle vilja köpa en farm här.

Vänligen
Charles Ekberg.

McIntosh, Minn., den 11 nov. 1907.

Förliden vinter vistades jag på Cuba, i den svenska kolonien vid Bayate, i tre månader. Då jag lämnade Minnesota den 19 november var här full vinter, men väl kommen till Cuba, efter 6 dagars resa, var det som om jag kommit till en annan värld. Där var det högsommar, allting växte och blomstrade.

Den svenska kolonien vid Bayate, med dess rika jordmån, blir en blomstrande trädgård. Utsikten är härlig, och flera floder genomskära landet. Hvad kommunikationerna beträffa kunde de icke vara bättre. Järnvägen som går mellan Havana och Santiago genomskär kolonien, och det är endast en timmes resa på järnvägen till Santiago, Cubas andra stad. Då jag var där nere låg där många stora ångare som lastade, och afsättningen för produkterna var god och priserna höga. Svenskarne i denna koloni ha goda framtidsutsikter.

Klimatet är det bästa, med ren och lätt luft, så att man andas lätt. Jag badade i Cautofloden både jul och nyår. Detta var någonting nytt för mig, som är en nordens son, att bada ute vid den tiden på året. Jag trifdes godt bland mina svenska bröder i Bayate.

Med högaktning
Erik Erikson.

Mc Intosh, Minn., den 12 nov., 1907.

Förliden vinter tillbringade jag tre månader i den svenska kolonien vid Bayate, Cuba, och jag måste bekänna att jag har icke annat än godt att säga om Cuba. Klimatet var det bästa jag någonsin sett, och jordmånen omkring Bayate likaså. Dess make i bördighet och alstringsförmåga tror jag icke att man kan finna här i Staterna. Jag för min del längtar endast tillbaka till Cuba, men kan icke slippa ifrån här, emedan jag icke kunnat sälja min farm här ännu. Jag måste därför vara i Minnesota och frysa i vinter istället för att i mildt sommarväder odla min jord vid Bayate. Att hela Cuba, så väl som farmarne i den svenska kolonien vid Bayate, ha en god framtidsutsikt det är jag viss om.

Vänligen
Thol Peterson.

Britton, S. D., den 15 nov. 1907.

Angående Cuba får jag säga att jag fann förhållandena där mycket bättre än jag hade väntat. Innan jag reste dit hade jag läst mycket om Cuba, och särskildt om den svenska kolonien vid Bayate, och jag måste bekänna att hvad som skrifvits därom i tidningar och böcker är icke öfverdrifvet, utan snarare tvärtom. Jag var i Bayate i februari och mars månader i år, och kaffeträden stodo då i full blomning. Bina arbetade lika som här i Staterna om sommaren, alla rotfrukter voro i växtlighet, gräset var grönt och kreaturen voro slaktfeta, och detta fastän man då i några månader haft torka, hvilken sades ha varit den mest ihållande som erfarits å Cuba på 40 år. Färska tomatos kan man äta å Cuba midt i vintern. Jag hade väntat finna en massa flugor och myggor, men de voro så få att det är knappast värdt att nämna.

Jag kan med godt samvete rekommendera Cuba och särskildt den svenska kolonien vid Bayate till mina landsmän. Har man blott några hundra dollars att köpa land för så kan man reda sig bra där, ty man behöfver ej där såsom här samla in i husen hvad man behöfver för folk och kreatur under den långa vintern. Där är en evig sommar och växtligheten pågår under hela året.

Högaktningsfullt
H. P. Strandberg.

Bayate, Cuba, den 12 nov. 1907.

Jag har nu varit i Cuba ett års tid, och har funnit förhållandena långt bättre än jag hade väntat. Jag hade, som många andra, föreställt mig att här var en odräglig värme, helst under sommaren. Äfven hyste jag farhågor för regnperioden, samt för de så mycket fruktade febrar som sägas härja i sydliga länder m. m. Men jag var misstagen, ty fastän middagssolen är rätt öfver här, och något i norr en tid på sommaren, så har dock ej en dag varit för varm att arbeta, och aldrig har hettan varit så plågande som den under stundom var i nordvestern. Jag har sett mycket mer regnande i nordvestern, och där kunde det ibland hålla i natt och dag hela veckan, men här regnar det högst två timmar hvarje dag. Resten af dagen är fin, och om natten förekommer aldrig något regn eller åskväder. Alla nätter äro lika, så fina och behagliga, så att om vi kunde, skulle vi ej vilja förändra dem. Stormar förekomma ej heller.

Söderns många sjukdomar äro vi ej besvärade af. Alla ha varit friska. Det ser ut som om här är platsen att blifva frisk, ty här finnas några som innan de kommo hit voro plågade af reumatism, tungt bröst m. m., men det jämna klimatet och den friska luften här ha gjort dem unga på nytt. Det är trefligt att se dem som äro öfver 70 år arbeta med en lätthet som i yngre dagar.

Jag skulle råda alla dem, som önska att resa hit, men som frukta att här är omöjligt att lefva, att komma hit och se. Har ni en gång varit här så vet ni att våra intyg äro ärliga och öfverensstämmande med sanningen.

Att skrifva om landet här, och hvad jorden kan frambringa, är öfverflödigt, ty det är så allmänt kändt, och då man kan plantera 12 månader på året, och nästan allting växer, så är detta nog att öfvertyga den mest tvifvelaktige att man kan lefva här.

Vi som äro här önska att se en stor svensk koloni här vid Bayate, och vi önska alla välkomna hit till den eviga sommarens land.

A. Sandelin.

Finley, N. D., i nov. 1907.

Angående Bayate, Cuba, kan jag säga att jag varit där två gånger. Jag har båda gångerna kommit dit vid jultiden och lemnat det de sista dagarna i juni månad, för att sköta mina affärer i N. D. Bättre klimat än det jag funnit där kan man ej önska sig. Fastän jag lemnat det under den varmaste årstiden har jag funnit värmen besvärligare i Staterna än å Cuba.

Förliden sommar reste jag genom största delen af Cuba, genom Florida, Sydstaterna, Illinois och Minnesota, men såg ej en bit land som i bördighet kunde jämföras med landet vid Bayate förr än jag kom upp till Red Riverdalen. Den som inte har varit å Cuba har inte den aflägsnaste föreställning om hur det växer där nere, och inte är det mycket lönt att säga något därom, ty då blifver man inte trodd.

Förliden vår såg jag ett mullbärsträd, planteradt ett år förut från en liten planta som sändts med posten från Staterna, hvilket var 10 à 12 fot högt då jag såg det, och hade då redan burit två skördar med bär. Mitt land vid Bayate har jag inplanterat dels med sockerrör och dels med gräs. Den oerhörda gräsväxten håller kreaturen slaktfeta året rundt, och priset på dem är sällan mindre än 6 à 7 cents per pound, lefvande vikt, då vi här i Dakota få

arbeta många gånger mera för kreaturens underhåll, och likväl måste sälja dem för 2 à 3 cents per pound.

Bolaget har lyckats att få en utmärkt plats för kolonien, både hvad jordmån, läge och naturskönhet beträffar. Icke mindre än tre större floder och flera bäckar och strömmar flyta igenom kolonien i alla riktningar, så där är riklig tillgång på gräs och friskt vatten under alla tider på året. Floderna ligga djupt och ha bra fall, så att allt regnvatten som icke sjunker ned i jorden strömmar ned till dem och flyter bort. Mossar och sumpiga ställen finnas icke på detta land, utan det är väl dräneradt och sundt. Det är svårt för en amerikan att förstå hvarför så stora vidder af så fruktbart land ha fått ligga obrukade i så många år, allt sedan Columbus upptäckte ön för flera hundra år sedan. Endast de af den spanska regeringen förtryckta cubanerna kunna besvara den frågan.

Den mest trafikerade järnväg å Cuba genomlöper hela kolonien från nordvest till sydost, så att kommunikationerna med den yttre världen äro de bästa. Det är omkring 40 mil till Santiago i söder och ungefär lika långt till Antilla på den norra sidan af ön. Antilla blifver nog med tiden Cubas största och rikaste stad på grund af dess läge, goda hamn och Santiagoprovinsens stora resurser. Det största sockerbruk som finnes är anlagt i Antilla, och kostar med dess väldiga sockerrörsplantager flera millioner dollars.

Cubas hufvudnäring har varit, och är delvis ännu, tobak, sockerrör och kreatur. Men sedan ön blef fri så kan man egna sig åt flera andra näringsgrenar, som ge riklig ersättning för ens arbete. Alla slag af tropiska frukter och grönsaker växa där med stor yppighet. Kaffe växer utmärkt och inbringar högt pris. Det har en helt annan arom och är mycket starkare än det som vi nordbor äro vana vid.

Höns trifvas förträffligt och kosta icke mycket att underhålla, ty de taga sin mesta föda ute hela året om. Inga rofdjur finnas som plocka bort dem, och allt som behöfs för dem är ett skjul att vara i under natten. Priset på höns i Santiago är icke mindre än 75 cents stycket, och ägg betalas med 25 à 30 cents dussinet. Flera af kolonisterna ha allaredan stora flockar med höns.

När det betalar sig i Staterna att uppföda kreatur, hur mycket mer skall det icke då betala sig å Cuba, där man inte behöfver att slå något hö eller bygga några kostbara ladugårdar, utan endast sätta upp ett stängsel hvilket icke kostar mycket. Och så kan man ha åtminstone två om icke tre gånger till så många kreatur på lika stort stycke land där som i Staterna.

Nu sedan det har börjat blifva så mycket med järnvägar å Cuba har trävirke kommit i bra pris och röner stark efterfrågan. Så t. ex. betalas »ties» med 75 cents stycket, och man behöfver inte köra dem till någon viss plats, utan bara kasta af dem hvar som helst utefter järnvägen.

För den som vill och kan arbeta måste den svenska kolonien vid Bayate gifva goda framtidsutsikter, och jag är öfvertygad om att man kan lättare arbeta sig fram till oberoende där såsom landtbrukare än på någon annan plats jag känner till.

Med aktning
J. E. Erickson.

Bayate, Cuba, den 12 nov. 1907.

I början af januari i år slog undertecknad ned sina bopålar å sektion 43 här i Bayatekolonien. På två månader röjde jag fem acres land, brände i april och började plantera i maj. Denna röjning är nu inplanterad med majs, öfver 100 cassavastånd, 700 bananas och plantains, många tusen kaffeplantor, 50 apelsinträd, sötpotatis, yam, grönsaker m. m. Med tillfredsställelse kan jag nämna, att allt växer med en frodighet som öfverträffar mina djärfvaste förhoppningar. Omkring 100 bushels majs stå mogna på fältet, färdiga att plockas. En andra majsskörd är inplanterad och har kommit upp vackert. Sötpotatis och grönsaker har jag haft till husbehof, och från en liten bit 12 »square rods» inplanterad med yam kan jag nu gräfva upp minst ett ton, och de äro nu blott halfväxta. En del af dessa rotknölar väga 20 pounds och däröfver. Fram på nyåret kommer jag att hafva många tons af cassava för eget och husdjurens bruk, och till nästa sommar har jag bananas och plantains i oändlighet. Allt jag nu uppräknat är dock endast biprodukter, planterade tillsammans med kaffe, och på samma gång som de gifva den för kaffebusken nödvändiga skuggan lemna de nog afkastning för mitt uppehälle och betydligt däröfver. Om tre år, då kaffet börjar gifva afkastning, kommer detta ensamt att gifva mig en inkomst af minst dollars 100.00 per acre.

Van från gamla landet och från Staterna att arbeta hårdt, har jag ej heller här legat på latsidan, men städse har hälsan varit god. Större delen af året är klimatet skönt, med klart väder och lagom varmt. Eftersommaren, juli—september, är den varmaste tiden, och har man då tillfälle att taga lifvet lätt skadar det säkert icke.

Theodor Carlson.

Bayate, Cuba, den 15 nov. 1907.

Nybyggarelifvet har sina besvärligheter här så väl som annorstädes, men här hafva vi också många fördelar, som icke erbjudas landsökare på andra håll. Rik jord, goda kommunikationer till

Biskötarefält i Bayate med öfver 300 bikupor.

goda marknadsplatser och ett hälsosamt klimat äro ju nödvändiga för att ett samhälle skall uppblomstra. Dessa förmåner äga vi onekligen här, och det gäller endast att rätt begagna sig af dem.

För min del har jag experimenterat med litet af hvarje, både af

inhemska och importerade produkter. I hufvudsak tyckas de trifvas väl. Dock synes det mig vara lämpligast att så mycket som möjligt söka efterlikna cubanernas planteringsmetoder, ty de odla endast sådant som gifver en säker inkomstbringande skörd.

Med en vänlig hälsning till alla landsmän, och med en uppmaning, i synnerhet till dem som lida af nordens stränga klimat, att komma hit där ständig sommar råder, tecknas

August Swenson.

Bayate, Cuba, den 14 okt. 1907.

Det kanske skulle intressera en och annan att höra om den svenska kolonien i Bayate, Cuba. Undertecknad har varit här sedan i början af mars månad 1906. Under denna tid har jag varit frisk och trifvits godt, och man kan ej gärna göra annat här, ty ett behagligare klimat kan man knappt drömma om. Då jag anlände hit var det vid slutet af den torra tiden, och allting var torrt, men gräs och växter voro ändå gröna, och växte äfven litet. Regn kom från hvar till hvar tredje vecka, men ej nog att blöta upp den torra jorden. Hade jorden varit plöjd och lucker hade detta regn varit nog att drifva fram växtligheten. Under gynsamma år kan man med god fördel plantera majs i mars månad på oplöjdt land, och på plöjdt land kan man plantera när som hälst, dock har hvarje sort af plantor sin bestämda tid. Regntiden börjar i maj, och då skjuter allting fart med att växa så det är förvånande.

Cassava är en god planta att växa. I slutet af oktober förlidet år planterade ett par af oss något mer än en acre af densamma. Det blef, som vi alla veta, en ovanligt torr tid här förliden vinter. Dock växte denna cassava från 1 till 3 fot hög under vintern. Den är nu stor och hög, från 7 till 10 fot, och så tät att den fullkomligt skuggar jorden. Cassava planteras med 5 à 6 fot mellan hvarje planta, sedan kan man med fördel plantera en rad med majs mellan hvarje cassavarad. Detta underlättar att hålla landet rent, och gifver äfven en liten inkomst från landet på kort tid. Bönor, ärter morötter, kål etc., som vi planterade på plöjdt land efter vi planterat cassava, och som vi vattnade ett par gånger, bar god skörd. Det skulle vara mycket att skrifva om, men utrymmet tillåter ej mer.

Det blir ej svårt att få kolonien här vid Bayate full af amerikaner och annat folk, men vi önska att många svenskar skola

komma hit. Därför uppmanar jag alla som ämna byta om vistelseort att göra sig underrättade om förhållandena här, och köpa land. Inom en kort tid torde det vara för sent.

Aktningsfullt
Emil Ternblom.

Bayate, Cuba, den 14 nov. 1907.

Då jag kom hit sistlidne maj månad blef jag så förtjust i den så mycket omtalade ön, att jag skyndade både att köpa land och bygga på det samma och redan i september månad kunde jag hemta hit min familj, som i likhet med mig är särdeles belåten, åtminstone hvad klimatet beträffar. Något annat kan jag, såsom nybörjare, egentligen inte yttra mig uti.

Som mitt land var delvis både röjdt och planteradt med litet utaf hvarje, såsom kaffe, bananas, pineäpplen m. m., har jag ju någon idé om den stora variation af produkter som kunna frambringas här. Själf har jag planterat åtskilligt, såsom majs, bönor och litet af hvarje i grönsaksväg, men kan naturligtvis inte ännu bestämma hvad jordmånen är bäst passande för. Dock tror jag att Cubas framtid blir apelsinodling.

Men må nu ingen som ämnar sig hit till detta undrens land tro, att här hvarken behöfs kapital eller arbete. Här om någonstädes gäller det att hålla i och trotsa alla hinder.

Högaktningsfullt
J. F. Jacobson.

Bayate, Cuba, nov. 14, 1907.

I have been in Cuba a year and 9 months, and during that time I have kept posted to get all the information I could get, both from Cubans and from settlers from America, and I find that some make a success in Cuba and others make barely a living, but you find those everywhere who can not make more than a living. As to myself I have great faith in Cuba, especially as a place where young people can get a start in the world, and as for us old people it is certain that we could not find a better climate in which to spend our old days.

A. A. Engstrom.

Bayate, Cuba, nov. 15, 1907.

I am a settler 60 years of age, and have lived at this place 20 months. With the aid of a boy of mine, 17 years old, I have cleared 7 acres, and half of this is grubbed and cultivated. I have not hired a day's work, except when putting up my dwelling house. Of these 7 acres 1¼ acres are planted to parana grass and will feed 2 animals the year around. About 2 acres are planted to bananas and plantains, two acres of garden and corn, and the balance to fruit trees.

For six months I have had all the bananas we have been able to eat, and a surplus to sell and to feed the chickens with. The chickens are doing well and I hawe never lacked eggs for table use. At the present time eggs are worth 30 cents a doz. Vegetables, such as cabbage, lettuce, beets, carrots, onions, beans of all kinds, peas, peanuts, and sweet potatoes, I have grown quantities of and found them to do as well here as in the States. Of beans you can grow 2 and 3 crops during the dry season, but they can not be raised during the wet season. Sweet potatoes field immensly with but little labour. Irish potatoes also do well on certain soils, and keep very well, but do not field as much as in the States. Egg plants and tomatoes grow as well as anywhere. I have taken 15 pounds of artichokes from one single hill. Indian corn and broom corn give 2 or 3 crops a year according to season.

I have planted a good deal of fruits, and my grove contains more than 40 different varieties. From bananas, plantains, pine apples, mullberries, strawberries, figs, and one variety of citrus fruits; I have already had matured fruits, and the others are looking well. The figs and mullberries grow profusely, and I judge that the citrus fruits will be as productive as in Florida, but as to their shipping qualities I can not yet give any opinion. I have grapes of several varieties and also peaches and apples, which all grow remarkably well, but have not yet bore any fruit. I also have several kinds of native fruits, such as alligator poars and mangoes. Between the banana rows I have planted coffee, and a year from now I expect to drink some of my own production.

The climate is all a person can wish for, but we have some draw-backs of another nature. For the first few years mosquitoes, gnats, and ants are pretty bothersome, and I for my part am a perfect tenderfoot when it comes to such pests, but as the clearing grows bigger and the soil is cultivated this nuisance disappears.

Snakes are plentiful, but harmless, except when they come around the chicken house. The high flat land is all clay soil and very sticky. It is therefore both difficult and expensive to make good roads through it.

I have now mentioned some of the good sides of living here at Bayate and also some of its draw backs. As far as my expectations and prospects are concerned I will have a fine home here in old age and good living with only a few hours work each day. Each and every one who reads this I cordially invite to come and see whether my statements are true or if they are misrepresentations.

N. O. Swanson.

Bayate, Cuba, den 12 nov. 1907.

Då tillfälle gifves känner jag det som min skyldighet att lemna några upplysningar angående min erfarenhet här i den svenska kolonien vid Bayate, hvilken dock icke varit så stor, ty det är blott ett år sedan jag kom hit. Jag har likväl på denna korta tid lärt inse att jordbruk kommer att löna sig bättre här än i Södra Dakota, där jag förut var bosatt. Så till exempel kunde man icke odla majs på oplöjd mark där, men för ett år sedan högg jag här ned skog och brände upp kvistar och skräp, men lät stubbarne stå kvar, och planterade sedan majs, och fick 30 bushels per acre. Nu har jag den andra majsskörden i full blomning och man kan påräkna tre skördar om året. Min första majsskörd sålde jag för 89 cents per bushel, men ibland är majs värd dollar 1.00 per bushel. Andra jordbruksprodukter gifva jämförelsevis lika godt resultat.

I Dakota hade jag omkring 100 nötkreatur, men för att vinterföda dem tog det bort den bästa tiden af sommaren att samla hö. De åto äfven upp all »feed» som växte på farmen. Dessutom inträffade ofta sjukdom bland kreaturen. Så t. ex. förlorade jag ett år en tredjedel af min hjord. En god mjölkko var ej värd mer än dollars 30.00 då den skulle säljas. Kreatursafvel här ter sig helt annorlunda. Min betesmark, på hvilken kreaturen taga all sin föda hela året, går ned till Cautofloden, där de dricka, och jag har ej annat besvär med dem än att mjölka. Mjölken är värd 40 cents per gallon och en mjölkko betingar ett pris af dollars 60.00. Kreaturen äro alla friska, och hålla sig feta och fina äfven under de

torra vintermånaderna. Förlidet år under den torra tiden sågo vi i tidningarne huru kreaturen i Havannatrakterna dogo i tusental af hunger och törst, under det våra kreatur här gingo slaktfeta. Den som tänker på Cuba bör komma hit till Bayate, ty här är den växtrikaste jord som finns på Cuba.

Hälsotillståndet här har varit särdeles godt sedan jag kom hit, i synnerhet ha barnen varit mycket friskare här än de voro i Dakota.

Till alla pälsklädda landsmän i norden sänder jag en vänlig välkomsthälsning från den eviga sommarens land, Cuba.

J. P. Nillson.

Bayate, Cuba, den 14 nov. 1907.

Det är högst intressant för mig att för dem som ämna resa till Cuba få gifva upplysningar angående min erfarenhet här i den svenska kolonien vid Bayate, om koloniens land, jordbruket här, produkters försäljning, klimatet, läget och hälsotillståndet.

Jag vågar påstå att bättre land än det vi ha inom denna koloni kan ej finnas, och det som planteras växer förvånansvärdt under alla tider på året. Emedan alla här ännu äro nybörjare har den cubanska metoden att bruka hacka för ogräsets bortskaffande hittills fått användas, men det lönar sig likväl bättre att bruka jorden här än i Staterna, och då stubbarna komma undan och man kan använda maskiner och moderna metoder fördubblas inkomsten.

Vi ha redan här i Bayate rätt utmärkt afsättning för våra produkter, allt vi ha kan lätt säljas här. Dessutom ligger platsen midt emellan 2 goda hamnar, Santiago och Antilla.

Klimatet är enastående fint, åtminstone kan man under vintertiden aldrig önska sig något bättre. Värmen är aldrig så tryckande här som i Staterna, och regnfall har jag sett värre i Staterna än här.

Angående hälsotillståndet så kan jag säga af egen erfarenhet att under nära 2 års tid som jag varit här har jag varit friskare än jag var under de 22 år jag bodde i Dassel, Minnesota.

Olof Benson.

Bayate, Cuba, den 16 nov. 1907.

Nu när vintern gjort sitt inträde i norden torde det intressera någon att veta, huru vi befinna oss här i den soliga södern. Vi finna att klimatet är förträffligt, och jag tror att alla som komma hit i afsikt att skaffa sig egna hem skola finna att det är mycket

fördelaktigare att bo här än i Staterna i många hänseenden. Allting växer mycket fortare här än i Staterna. Vi hafva t. ex. fikonträd här som äro 8 månader, och dessa ha nu burit frukt i 2 månader, och bära fortfarande. På denna korta tid hafva de uppnått en höjd af 8 fot. Äfven »peach» träd växa mera på ett år här än de göra i Staterna på 2 år.

Somliga tro att majs ej gifver god afkastning här under sommaren, emedan det är för mycket regn, men jag har odlat 2 skördar under den regniga tiden, och finner att den gifver mycket god afkastning.

Svin och höns ha visat sig vara mycket inkomstbringande, då man tager i betraktande huru billigt man kan uppföda sådana.

Till sist vill jag säga till alla som tänka på att skaffa sig ett godt hem: res hit till vår svenska koloni vid Bayate.

Oscar Lidgren.

Stephen, Minn., den 20 nov. 1907.

Angående mitt omdöme om Cuba och de intryck jag fick af denna ö under min vistelse i den svenska kolonien vid Bayate under sistlidne vinter vill jag säga, att hvad Cubas klimat, under den tid jag var där, jordmån och växtlighet beträffar, så var det i alla afseenden tillfredsställande och öfver min förväntan. Jag lämnade Minnesota i sin vinterskrud och ankom till Cuba omkring midten af januari. Där mötte mig det finaste sommarväder, och man var där i full fart med att skörda frukt och grönsaker, såsom »oranges», »grapefruit», »tomatoes», »peppers», »egg plants», »pine apples» m. m., hvilket sändes till New York och där såldes för höga priser under vintermånaderna. Jag fann jorden vid den svenska kolonien i Bayate särskildt god och rik, hvilket var mig en öfverraskning, ty jag var beredd att finna röd sand och tallstubbar, som meddelsamma personer hvilka tydligen inte visste om saken sagt mig att det skulle vara. Istället var det svartmylla på gul lerbotten, uppblandad för det mästa med med fin kalksten af omkring en ärtas storlek. Hvad denna jord kan frambringa utan någon som helst gödning behöfde man endast kasta en blick omkring sig på det som var planterat i kolonien för att se. Jag såg sockerrör 9 månader gamla, af en arms tjocklek, vägande 10 à 11 pounds stycket, planterade och växande mellan stubbarne sedan skogen nedhuggits och utan den minsta odling af jorden. Majs växte under samma förhållanden och gaf riklig afkastning. Jag

såg vanliga potatis, sötpotatis, cassava, yam, morötter, kålrötter, hvitkål, bönor och ärter m. m., allt af bästa beskaffenhet, hvilket allt växt på landet inom kolonien vid Bayate.

I de norra Staterna och Canada måste fattigt folk under nybyggarlifvets dagar göra jordkulor för sig själfva och sina kreatur, för att skydda sig mot den stränga vintern, och likväl arbeta de sig med tiden upp till välstånd. Huru mycket lättare skulle det icke gå att komma till välstånd och oberoende på en sådan plats som Cuba, där man kan bo i ett tält om man så vill och kreaturen gå ute och äta grönt gräs hela året? Min tanke är att Cuba är ett framtidsland, men hvad jag önskade se är, att det blefve förenat med Förenta staterna, och att amerikanska principer och förbättringar blefvo införda, och tullen på in- och utförsel borttagen.

Till sist vill jag endast säga att jag reste till Cuba för att själf på ort och ställe se hvad Cuba var och huru landet såg ut som jag hade köpt i den svenska kolonien vid Bayate, och ofvanstående är i korthet en del af mina iakttagelser under min vistelse där under en tid af nära två månader. Mycket mera vore att säga, men det vill jag lämna till dem som ha varit där längre.

Högaktningsfullt
G. L. Leisner.

Mayari, Cuba, July 30, 1907.

In reply to your inquiry I beg to state, that I consider the property in the vicinity of Bayate the best in Cuba as regards fertility of soil and location for colony. It has an abundance of fresh water and the land is well drained. It is happily situated as regards communications, being only a short distance by railroad from Nipe Bay on one hand and Santiago on the other, and from each port there are direct lines of steamers to New York.

The soil is adepted to the growing of tropical fruits, such as oranges, lemons, coffee, cacao, and bananas, and vegetables, aesides corn and tobacco and also cane. I have faith in the future, and for that reason I purchased a tract there, after a residence in Cuba of 8 years and familiarity with the whole island. There is no qoestion as to success, with a climate that is ideal and healthful, a soil unsurpassed for fertility. It only remains for willing ano earnest workers to profit by the wealth that nature has given.

Yours sincerely
Edgar W. McCormack, Civil Engineer.

Mr McCormack, som är amerikansk landtmätare, blef bekant med vårt land under arbete där. Han hade arbetat träget med landtmäteri i 8 år och i alla delar af Cuba, men han hade aldrig köpt en landbit. Han blef dock så förtjust i Bayatetrakten att han genast köpte 300 acres. Han utvalde den tjockaste skogen han kunde finna, och har under sommaren nedhuggit skogen på 100 acres och planterat gräs där med en kostnad af dollar 16.00 per acre. Han kunde ha köpt godt, öppet gräsland annorstädes för dollar 10.00 per acre, men föredrog, som han sade, att betala bra och få någonting som han kunde lita på i alla väder. I höst har han köpt 100 acres till, och en hans vän i New York har nu »option» på 1,000 acres och ämnar börja arbete vid nyåret för anläggning af en tropisk plantage till en kostnad af 50,000 dollars. Mr McCormack ämnar plantera 60 acres med apelsiner denna vinter, och i sista brefvet vi erhöllo från honom omtalade han att han sålt all sin egendom i Havana och önskade köpa flera hundra acres mera land i närheten af Bayate.

Bayate, Cuba, i nov. 1907.

Jag kom hit till Cuba förliden vinter för att söka lindring för en gammal katarr, och finner med tillfredställelse att jag har träffat rätta platsen. Den jämna temperaturen och den rena luften synes ej lemna mycket öfrigt att önska för dem som lida af katarr eller reumatism. För öfrigt kan jag säga att jag under nära ett halft sekels vistelse i många nybyggen både i norr och söder af Förenta Staterna aldrig sett något där nybyggaren haft sådana förmåner och framtidsutsikter som här. Fastän 70-årig har jag varit i arbete hvarje dag sedan jag kom hit. Värmen är här, både sommar och vinter tämligen lika. Midsommardagen i år visade termometern 74 grader i skuggan kl. 12 på dagen. Jag har aldrig lidit af hettan, ej heller har jag sett något af de i norden mycket fruktade febrarne. Flugor och myggor besvära aldrig så mycket som de gjorde uppe i Michigan, där jag sist bodde.

Till alla som önska ett godt klimat eller vilja arbeta sig fram såsom landtbrukare ville jag säga kom hit och se naturens rikedomar.

A. Lindholm,
Svensk-luthersk pastor.

Minneapolis, Minn., den 30 nov. 1907.

Då jag sett mig omkring i Cuba mer än någon i Bayate torde det vara min skyldighet att äfven säga några ord. Jag behöfver ej bekräfta de ofvan gjorda beskrifningarna. Jag önskar blott påpeka att hvad som sagts om Bayate ej kan tillämpas på hela ön. Man behöfver ej gå mer än 25 mil norrut förrän man kommer till låglland där man står i fara att blifva uppäten af insekter, och några mil nordöst om Bayate växa blott enstaka dvärgtallar. Vi ha äfven haft folk i Bayate som blifvit missbelåtna. Så rik, skön och behaglig naturen än är finnes det äfven där skuggsidor, i synnerhet för personer som äro vana vid alla moderna bekvämligheter och icke vilja underkasta sig nybyggarlifvets besvärligheter.

Man är färdig att fråga: när allt växer så rikligen, hvarför äro alla landtmannaprodukter dubbelt så höga i pris som i Förenta Staterna? Hvarför importeras årligen till Cuba ägg, höns, fläsk, kött, majs, mjöl, grönsaker o. s. v. till ett värde af många millioner? Vi få komma ihåg att på land och i ett klimat där rika skördar kunna frambringas frodas äfven ogräset, och det tager arbete att hålla detta i tukt. Då man dessutom kan lifnära sig på cubanskt vis utan något egentligt arbete och då det är behagligare att sitta i skuggan och njuta af sin goda cigarr än att arbeta så producerar den infödde cubanen i allmänhet ingenting för marknaden. Cubanen bygger sig på några dagar en koja med palmlöf till tak och palmbark till väggar. På en vecka hugger han ned skogen på en acre och planterar sötpotatis, bananas, grönsaker o. s. v. Några höns och grisar växa upp tillsammans med barnen, men taga sin föda i skogen. Inga kläder behöfvas eller brukas för de mänskliga medlemmarna i familjen förr än dessa bli 5 eller 6 år, då nakenheten skyles så billigt som möjligt. En klase bananas eller plantains ger familjen brödföda för en vecka och behöfver hvarken malas eller bakas. Flera hundra sådana klasar erhållas årligen på en acre. Genom litet omtänksamhet kan ett tjog andra rätter erhållas nästan lika billigt. Skogen är så tät att solen aldrig når marken, och följaktligen finnes ej något ogräs. Genom försiktighet att ej låta ogräs inkomma bibehålles en sådan liten plantage ren med ringa arbete. Att plöja och harfva kommer ju ej i fråga. Blir ogräset öfvermäktigt göres ett nytt hål i skogen, och om några år vet man ej hvar den gamla plantagen fanns. Under århundraden van vid en regering som genom beskattning tog allt som kunde förvandlas i penningar är det ej underligt att cubanen

fortsätter sitt makliga lif äfven nu sedan dessa skattebördor blifvit borttagna.

En stor del amerikaner och svenskar, som blifvit bortskämda i städerna äro totalt odugliga såsom landtbrukare, men fordra alla bekvämligheter. Jag har bott i torftakshus i Sverige och i jordkulor, »dug outs», i nybyggen i Amerika, har förfrusit näsa, öron,

Bild från plantagerna i Bayate.

Det höga trädet är ett mullbärsträd, endast 18 månader gammalt.

fingrar och tår i Minnesotas snöstormar samt arbetat som en slaf ute på fältet i 100 graders värme, och detta allt under mellantider af ännu hårdare arbete vid boken; och det förefaller mig sorgligt att se ungdomar som blott tänka på att lefva bekvämt för dagen i de större städerna.

För framgång i landtbruk fordras: 1, helsosamt klimat, 2, rik jordmån, 3, tillräckligt med regn och solsken, 4, goda kommunikationer och god afsättning för produkterna. Finnas dessa förutsättningar måste en god landtbrukare reda sig. Den som ej vill arbeta och försaka gör inga framsteg på något område.

1. Bayate är beläget nära 500 fot öfver hafvet, som är 30 mil aflägset åt norr och söder. En kall ström från ishafvet och friska vindar från norra Atlanten bringa svalka, och golfströmmen bortför den öfverflödiga värmen. Således har man där alltid ren, frisk hafsluft, och olidlig hetta eller solstygn förekommer alldrig Gula febern behöfver ej tagas i betraktande, ty Förenta Staterna kontrollerar den så väl som ön i sin helhet. Malaria (frossa) är ej så svår i Cuba som t. ex. i Illinois. Första året, då våra nybyggare till stor del bodde i tält, förekommo 4 fall. Sista året har blott en familj, J. P. Johnsons, haft besvär, beroende på en af järnvägsbanken bildad vattenpöl där deras hus och sågverk byggts. Mr Johnson har nu flyttat ett stycke, och hälsan är god. Personer lidande af reumatism, katarr och hosta blifva bättre där. Första året förekommo åtskilliga fall af diarré, som likaledes försvunnit sedan hus blifvit byggda. Jag var där från oktober till i slutet af maj detta år, och under hela denna tid fanns ej behof af läkare bland de 90 svenskar som voro där.

2. Jordmånen har af andra beskrifvits, och ingen har sett bättre.

3. Under regntiden från maj till november regnar det ungefär en timma hvarannan dag. Resten af tiden ser man Cubas klara måne eller väna sol och blå himmel. Unnder den torra tiden från december till april regnar det så där hvarannan vecka, men den ymniga daggen håller allt som är planteradt i god jord vid god växtlighet. Tobak och grönsaker växa bäst då, och sockerröret skördas under den torra tiden.

4. Med en järnväg ledande genom kolonien och förenande den med Havana och med oceanångare i Santiago och Antilla som gå direkt till New York och Europa torde trafikförbindelserna knappast kunna göras bättre. Marknadspriserna äro nu, utom på råsocker, ungefär dubbelt så höga på alla landtmannaprodukter som i Staterna. Detta beror på cubanens brist på företagsamhet, men på grund af ångbåtskomunikationer och närheten till världsmarknaden bli priserna alltid högre i Cuba än i det inre af Amerika. Kreaturen betinga dessutom bättre pris på grund af bättre hull. Då Panamakanalen blir i ordning kommer östra Cuba i stråkvägen för alla världens fartyg.

Hvad landpriserna angå äro de nu ej mer än en tiondedel af hvad de komma att blifva. I Egypten har landet stigit till dollar 250.00 per acre sedan engelsmännen togo det om hand, och på Hawaiiöarne kan intet brukbart land erhållas för mindre än 2 à 3 hundra dollars per acre. I Californien, som är beläget flera tusen mil längre bort från världsmarknaden än Cuba, är det ej ovanligt att land säljes för 500 till 1,000 dollars per acre. Cuba har ej mera godt land än som kunde rymmas i ett af våra större counties, och när, inom kort, Cubas anektering till Förenta Staterna är öfverstökad och all sockerproduktion kommer att ske där och alla tropiska produkter jämte vintergrönsaker komma att odlas där för den stora och rika amerikanska nationen, då får Cuba erfara en »boom« hvars like själfva Amerika ej sett förut. Här i nordvestern finna vi, att af de tusenden skandinaviska farmare som blifvit rika har ej en på hundrade erhållit sin förmögenhet på landtbruk enbart. De hafva köpt sina gårdar billigt, och dessa hafva stigit i pris, ofta 1000 %, och den som nu skall börja med litet kapital har inga framtidsutsikter här. Östra Cuba står härutinnan på samma ståndpunkt som Mississippidalen för 50 år sedan, blott med den skillnaden, att på grund af Cubas ringa ytvidd utvecklingen och prisstegringen komma att gå ofantligt mycket fortare.

Alfred Lind.

Djurindustrien i Cuba.

Kreatursskötsel är en af mest lönande saker jordbrukaren i Cuba kan ägna sig åt. Denna industri är något helt annat i Cuba än i norden. 1. Kreaturen föda sig själfva ute året rundt, och inga vinterförråd behöfva samlas. 2. Inga hus brukas eller behöfvas för kresturen. 3. Priserna äro ungefär dubbelt så höga som i Staterna. 4. Kreaturen äro beständigt slaktfeta. Guinea- och paranagräsen, som användas för bete, måste odlas, men en gång i växt äro de svåra att utrota Paranagräset växer blott på rikt land, och gifver ofantlig afkastning. Det smakar kreaturen så väl att de gå förbi gröna majsfält och lemna dem orörda då paranagräs är i sikte. Äfven svin och höns äta det.

För svinens gödning brukas majs »pumpkins», »squash» yam, cassava m. m. Cassava säges i Florida producera fläsk för en cent per pound då man ej kan göda svin på majs för mindre än 3 à 4 cents per pound. Vi experimentera nu med »artichokes»

för svinföda, och de synas gifva flera tusen bushels per acre om året. Äfven alfalfa växer där. Seende huru fort och rikligt fikon växa ämnar en af våra nybyggare försöka göda svin med fikon.

Förliden vinter experimenterade vid med solrosor. Hvarje blomma blef 1 à 2 fot bred och gaf sällan mindre än ett pound moget frö, som hönsen åto begärligt. Flera hundra höns ha redan sändts från Bayate till Santiago, och de ha aldrig sålts för mindre än 75 cens stycket.

Många amerikaner idka kreatursskötsel i Cuba, och äro vanligen ej nöjda med mindre än 50 procent årligen på sitt använda kapital. Sådana förtjänster kan man ju ej lita på i längden, men denna industri blir alltid mera lönande än i Staterna, där kreatursskötsel dock är landtbrukarens förnämsta inkomskälla.

Angående svinafveln i Cuba taga vi oss friheten att i öfversättning anföra följande utlåtande af professor N. S. Mayo, föreståndare för cubanska jordbruksexperimentstationens djurindustriafdelning.

»Svinet är ett af de mest inkomstbringande husdjuren i Cuba, och uppfödning af svin fordrar äfven jämförelsevis litet kapital. Likväl är svinafvel, besynnerligt nog, en sak som amerikanska jordbrukare i Cuba i allmänhet synas förbise. Har man en lämpligt belägen plats så torde dock svinet gifva större vinst på både kapital och arbete än något annat husdjur. Svin betinga alltid högt pris i marknaden i Havana, omkring 9 cents per pound, amerikanska mynt, i lefvande vikt, och för närvarande är icke den inhemska produktionen tillräcklig att fylla behofven. Många lefvande svin importeras från Staterna för slakt.

Svin äro mycket lätta att uppföda, och de besväras mycket litet af sjukdomar. Den enda nämnvärda sjukdom som förekommer är en svinpäst som cubanen kallar »pintadilla», men den är icke allmän, och med litet försiktighet är det ringa fara för denna sjukdom, mycket mindre än i Staterna.

Där äro olika slags svin å Cuba. Det vanliga cubanska svinet »criolla» är ett slag af de så kallade »razorback»-svinen som äro så allmänna i Sydstaterna, men de äro härdade djur och mycket skickliga att uppsöka sin egen föda. Ett annat slag kallas »gallego». Dessa äro korta, tjocka djur som bli fort feta, men de äro mycket små. Det bästa slaget är de så kallade »chinos» (kinesiska). Dessa äro stora, svarta svin, men de äro icke så bra som de bästa amerikanska slagen. De amerikanska raserna gå bra å Cuba utom de hvita, och det enda felet med dem är att solen kan

bränna sår i ryggen på dem. »Berkshire»-svin trifvas väl å Cuba, både fullblodiga och blandade med cubanska raser. »Tamworth», en engelsk ras, går mycket bra. De ha bättre födgeni än »Berkshires», men bli icke så feta. Efterfrågan å Cuba är dock icke för fett fläsk.»

Det är mycket vanligt öfver allt på landet i Cuba att se svinen bundna med ett rep om halsen invid den fattigare folkklassens kojor. På de större gårdarne tillåtas svinen att gå fritt omkring i skogarne och söka sin egen föda, som består hufvudsakligen af konungspalmens nötter, hvilka äro mycket närande och fettbildande, fastän istret blir löst. I vissa mindre bebodda delar af ön springa svinen vilda, och jagas ofta som villebråd. I sådana trakter finnas dock ofta äfven vilda hundar, hvilka anfalla och uppäta spädgrisarne. Cubanerna påstå att endast den inhemska suggan är i stånd till att försvara sina grisar mot dessa vilda hundar. Det är intressant att gå med en cuban då han uppsöker sina halfvilda svin i skogen. Han ger sig i väg försedd med en liten säck majs och beväpnad med sin »machete», hvilken han brukar för att hugga väg åt sig själf och hästen genom de tjocka tropiska snåren och slingerväxterna, samt åtföljd af åtskilliga stora hundar. Hundarna ströfva genom skogen till dess de finna några svin, då de börja skälla. Svinen springa då tillsammans i en flock, de mindre i midten och de gamla i ring omkring dem för att hålla hundarna undan från smågrisarna. Då cubanen hör hundarna skälla rider han till platsen från hvilken hundskallet höres, kallar hundarna tillbaka, slår ut litet majs på marken för svinen, och fortsätter jakten efter återstoden af sin hjord. I allmänhet förblifva svinen på vissa platser i skogen, och på så sätt lyckas cubanen hålla någorlunda god reda på dem.

Svinen förökas mycket fort i Cuba, och suggan har i allmänhet två griskullar på mindre än ett år, vanligen ungefär fem kullar på två år, och mycket få af smågrisarne dö, då icke något omildt väder förorsakar förlust, som fallet är i Staterna.

Den cubanska grisens kött är mycket sött, och är en af cubanerna högt uppskattad läckerhet. Stekt gris kan rent af anses som en nationalrätt i Cuba. Ett gille eller »fiesta» på landet är icke fullständigt utan denna rätt, och på julafton har hvarje familj om möjligt en stekt gris på bordet, liksom amerikanen har sin kalkon tacksägelsedagen.

Då man slaktar en gris ute på landet och man icke kan äta upp alltsammans medan det är färskt, skär man allt som skall för-

varas i en sammanhängande skifva ungefär en tum tjock. Denna långa skifva hänges sedan på en påle likt korf och rökes öfver brinnande guavaträ och löf. Sedan den blifvit tillbörligt rökad hänges den upp för framtida bruk och står sig hur länge som hälst.

Förutsättningarne för lönande svinafvel i Cuba äro, tillräckligt med konungspalmer, tillräcklig betesmark, skugga och godt vatten. Majs, cassava, »sorgum» och sockerrör brukas äfven till svinföda.

Politiska förhållanden i Cuba.

Angående den politiska situationen i Cuba äro alla sakkännare såväl där som i Amerika eniga om att Cuba måste förenas med Förenta Staterna. Tiden för anektering är ännu obestämd, men det antages komma att ske nästa år efter presidentvalet i Staterna. Fem tusen amerikanska soldater äro där nu, och en amerikan, guvernör Magoon, regerar med en makt som begränsas endast af president Roosevelt. Dock regerar han till cubanernas fulla belåtenhet. Omkring 200 millioner amerikanskt kapital är nedlagt i Cuba under förlitande på snar anektering, och om en ny revolution behöfves för att bringa detta till stånd fattas ej pänningar. Dessutom önskar äfven den intelligenta delen af cubanerna, undantagande professionella ämbetsjägare, att snar anektering måtte komma till stånd. Nu betalas dollars 30,000,000.00 om året i tull på cubanska landtbruksprodukter som införas till Staterna, eller ungefär dollars 30.00 per acre i årlig skatt till Förenta Staterna på den odlade jorden i Cuba, eller rättare på dess öfverflöd, ty nära två personer lefva på hvarje odlad acre.

En cubansk revolution är ej så farlig som en strejk i Staterna, förutsatt att inga amerikanska soldater äro inblandade i affären och i så fall veta nog cubanerna att hålla sig stilla. Under revolutionen i fjor voro 500 rebeller lägrade vid Bayate en hel månad, men gjorde icke skada på så mycket som en höna; och under hela revolutionen spildes ej flera människolif än under vanliga förhållanden spilles i en stor stad i Amerika. Cubanerna äro ytterst fredliga och tillmötesgående.

I sitt budskap till kongressen vid dess sammanträde i dec. 1907 säger president Roosevelt angående situationen i Cuba:

»A year ago in consequence of a revolutionary movement in Cuba, which threatened the immediate return to chaos of the island,

the United States intervened, sending down an army and establishing a provisional goverenment under Gov. Magoon. Absolute quiet and prosperity have returned to the island because of this action.»

»Cuba is at our doors. It is not possible that this nation should permit Cuba again to sink into the condition from which we rescued it.»

Jag hade beslutat fara till Cuba, redan innan jag visste något om, att det fanns en svensk koloni där, och när jag så fick kännedom härom, for jag hit och har nu köpt land och bosatt mig här. Jag har bott på flera olika platser i såväl Europa som Amerika och i allmänhet trifts bra öfverallt men knappast någonstädes bättre än här. En härlig natur och ett mycket godt klimat i förening med en utomordentligt bördig jord gör, att hvarje människa, som har lust och fallenhet för att lefva en jordbrukares lif, måste finna sig väl tillfreds här. Utsikten emot bergskedjan i norr och öfver de floder, som genomflyta kolonien, är mycket vacker. — Oaktadt det nu är den vara årstiden, kännes värmen ej mera besvärande här, än hvad den gör i södra och mellersta Sverige eller i Norrlands fjälldalar under högsommaren. Hvad jordmånen beträffar, torde det redan förut vara så tillräckligt kändt, att »allting växer på Cuba», för jag skulle behöfva orda något därom.

Jag har sammanträffat med en hel del af de svenska kolonisterna härstädes och finner dem samtliga vara mycket sympatiska och tillmötesgående och i detta hänseende stående betydligt öfver svenskarnes medelnivå. De synas samtliga vara »godt i farten», hvar och en på sitt område, och de, som varit här ett par tre år, äro mycket väl försigkomna. Det är ingen svårighet att afyttra, hvad som produceras, ty det är endast 2 timmars väg till Santiago, och för öfrigt uppköpes allting af affärsmännen härstädes till goda priser.

Jag förmodar, att här som annorstädes finnes personer, som känna sig missbelåtna och besvikna, ty det är ju öfverallt här i världen så, att alla människor trifvas ej under samma förhållanden. För min del anser jag, att jag här funnit ett det bästa tillfälle att genom arbete och omtänksamhet skapa mig ett framtida lif, som

motsvarar mina önskningar. Och jag tror, att de flesta människor, som komma hit, skola tänka som jag; de skola föredraga Cubas härliga klimat och de vackra utsikter, som finnas öfverallt i Bayate, framför den nordamerikanska kontinentens tryckande hetta eller bitande köld och de trånga vyerna mellan skyskraporna i storstäderna, och de skola säkerligen äfven finna, att de genom ihärdigt arbete och med litet kapital att börja med kunna härstädes skapa sig ett oberoende lif och med tiden äfven förmögenhet. Hvad det senare beträffar, citerar jag såsom äfven min åsikt, hvad en svensk-finsk kolonist härom dagen yttrade till mig: »Ni skall få se, mister Wildner, att om tio år härefter äro alla kolonisterna härstädes rika.»

Bayate i Juni 1908.

Per Wildner.

Det är mig ett stort nöje att med några rader få meddela personer, som tänka på att resa till Cuba, mina erfarenheter om förhållandena i Sverige, Amerika och Cuba.

På hösten 1892 sålde jag min egendom i Stuguns socken, Jämtland, och gjorde därefter åtskilliga resor i mellersta och södra Sverige för att se, om jag kunde finna en plats, som var mera värdefull för min framtid än den jag sålt. Jordmånen fann jag förträffligt god, men skatterna ofantligt höga. Till exempel: jag ämnade köpa ½ mantal af P. A. Johansson, Kumla, Stockholms län. Men när jag fann, att på blott 27 tunnland åker, som han hade, voro så ofantliga skatter — endast grundskatt 500 kronor — så blef det ingen affär af.

Våren 1893 reste jag till Amerika. Under sommaren reste jag ganska vidlyftigt, både väster och söder ut, för att se hvar det bäst skulle passa för mig. Jag fann då en plats i Cambridge, Minnesota, hvarest jag lefvat med min familj i 12 år. Jag hade där en fin farm, fint belägen och bra på många vis. Men vintrarna voro ganska bevärliga och långa, så att för min del, som hade 12 personer i familjen, blef det tämligen stora utgifter, ganska höga skatter, och alltid varma och dyrbara kläder för att hålla kylan ute, ombytligt klimat, så att sjukdom inom familjen var ganska vanligt, doktors- och medicinräkningar ganska höga.

För något öfver 3 år sedan fick jag reda på att å Cuba fanns land att köpa. Jag reste dit för att se, hur där stod till och fann det många gånger bättre än jag någonsin vågat tro, och jag var den förste som köpte land i den svenska kolonien vid Bayate, och att jag flyttade hit kommer jag aldrig att ångra. Jag köpte då 160 acres för 25 dollar pr acre. Nu är mitt land värdt just dubbelt. Men den som en gång blifvit ägare af ett stycke så växtrik jord som här är, vill nog ha den kvar, när man tar i betraktande evig sommar, växtrik jordmån å hvilken plantas och skördas året om, och det härligaste klimat man kan tänka sig.

Hälsotillståndet är alltid godt, och vid behof af vård å sjukhus är den fri. Jag träffade en svensk sjökapten, som förde en sjuk till hospitalet i Santiago. Han sade sig ha rest jorden rundt, men så humant tillmötesgående i dylika fall har han aldrig sett, och han gaf Cuba god kredit. Lägg sedan härtill, att jorden är skattefri, så kan man utan glasögon se Cubas fördelar framför andra länder. De långsynta millionärerna i Amerika bevisa detta genom byggandet af järnvägen ut i hafvet till Kyvest för att kunna nå Cuba med blott några timmars sjöresa.

Det vore mycket att skrifva om, men detta får vara nog. Skulle någon önska upplysning i något visst afseende, vill jag samvetsgrannt besvara frågor.

Bayate den 3 Juni 1908.

J. P. Johnson.

Ärade landsmän!

Som en af denna kolonis mera aktade medlemmar ämnar besöka sitt och vårt fosterland i sommar, så vill äfven jag sända en hälsning till mina landsmän i Norden. Vi hafva här en koloni, välbergad och bestående af friskt och arbetskraftigt folk i alla åldrar. De flesta hafva förr en gång i Amerika brutit sitt hem, arbetat upp större och mindre jordbruk, hvilka de nu sålt och kommit öfver till Cuba att börja på nytt, och som det ser ut på välståndet med godt resultat, och de som kommo först hafva fått flera skördar af majs och potatisfrukter som förekomma i mängd. Början har gjorts med apelsiner, och de lofva godt, samt med kaffe, som de flesta få på egen torfva efter en tid.

Naturen gifver oss här flera fördelar än kanske något annat land, men vi behöfva lära oss att tillgodogöra oss dem. Med infödingarna, som äro flertalet svarta, stå vi på god fot. De äro mera intelligenta, än vi skulle kunna tro. Jämnlikhet existerar mera här mellan rik och fattig än i Sverige. Vår koloni firade sin tredje årsfäst den 14 Maj d. å. Vi äro nu omkring 200 medlemmar och äro med få undantag förnöjda med Cubas land och folk.

Därföre vill jag uppmana eder, alla landsmän, att nu medan tillfälle gifves att få ett stycke land för rimligt pris, försäkra eder om en egen härd, hvilken, som ordspråket säger, är guld värd. — Hotell, butik samt sågverk äges af landsmän, och många hafva huggit timmer på sitt land och för rimligt pris byggt ett eget hus och det på kort tid efter ankomsten hit. Skolhus hafva vi byggt och till hösten få vi af regeringen fri lärare i spanska och engelska språken. Järnvägen går rätt igenom vårt land och stationen ligger i centern af detsamma, och äro vi belägna så att vi hafva förbindelse i norr med Antilla och i söder med Santiago, med resprektive 40 och 35 mil (engelska).

Med en vänlig hälsning samt inbjudan att bese och blifva medlemmar af vår koloni tecknar jag

Bayate, Cuba, den 5 Juni 1908.

Med utmärkt högaktning

J. A. Nyström.

Cubas hufvudnäring är jordbruk. Af den mångfald produkter, som Cubas bördiga jord i rik mängd frambringar, komma socker och tobak i främsta rummet. Dessa hafva under många årtionden utgjort öns förnämsta exportartiklar. Cubas närhet till världens bästa marknad, Förenta Staterna, har dock gifvit anledning till att äfven andra grenar af jordbruk börjat uppblomstra. Tropiska frukter oeh grönsaker utskeppas nu dit i mängd och bringa högre priser än de, som komma från andra håll.

Nu när lugn och säkerhet till lif och egendom råda på Cuba, kunna dess härliga klimat, rika jord och fördelaktiga läge icke länge blifva obeaktade. Dessa stora fördelar hafva äfven föranledt

skarpsynta och företagsamma personer att uppköpa en stor del af det bästa landet. Amerikanarne hafva härutinnan gått före med godt exempel, men äfven svenskar hafva vetat begagna sig af det gynnsamma tillfället, och det finnes nu några hundra af dem på ön. De flesta af dessa äro bosatta här i Bayate, beläget vid järnvägen som i öster och vester genomskär ön, samt midt emellan de båda hamnarne Antilla och Santiago de Cuba.

Jordbruk i alla dess former idkas här med stor framgång, och där för tre år sedan endast var en enda ogenomtränglig urskog, finnas nu vajande sockerrörsfält, doftande apelsinlundar, vackra bananplanteringar och frodiga beteshagar. En köplysten marknad är alltid till reds att uppsluka hvad vi än ha att saluföra.

Bayate den 4 Juni 1908.
Arthur Engström.

Bayate den 2 Juni 1908.

Efter att närmare hafva tagit kännedom om förhållandena här på Cuba, vill jag med några rader låta mina landsmän få veta därom. Först måste jag framhålla, att okunnigheten, äfven bland dem af hvilka man kunde vänta annat, om förhållandena här är ganska stor. Gula febern och alla andra sjukdomar äro enligt deras tanke alldagliga gäster här, förenadt med olidlig hetta, uppror och krig m. m. Och ej att undras öfver, då t. ex. många hemvändande soldater, sjömän äfvensom andra personer, för att göra sig viktiga, utsprida sådana rykten. Hvilka möjliga och omöjliga rykten undertecknad hört både i Europa och i Amerika låter jag vara osagdt. Enligt min öfvertygelse är Cuba det bästa land en emigrant kan finna. Klimatet är det bästa, god jord kan fås för billigt, om ock det ej torde räcka långa tider, enär jordprisen stiga ovanligt fort. Detta är isynnerhet förhållandet i vår svensk-lutherska koloni i Bayate. I korthet några ord om denna koloni och huru undertecknad hade lyckan att hamna hit.

Närmare sju år reste jag i Förenta Staterna, först i de östra, därefter i de södra och vestra staterna, sökande mig ett hem, där jag kunde trifvas. I Californien trodde jag mig hafva funnit det sökta och köpte mig några acres jord, för hvilken priset var ganska högt, såsom fallet är med all jord i denna stat. Två och ett

halft års vistelse där var nog och med californiska reumatismen i kroppen lämnade jag detta i böcker och tidningar till skyarne beprisade land. Under min vistelse i det olidligt heta Arizona riskerade jag att enligt annons köpa land af »The Swedish Land- and Colonisation Co», hvarefter jag öfverflyttade hit, motvilligt åtföljd af min hustru, som af vännerna i Amerika fått deras uppfattning om Cuba. Stor var min öfvérraskning då jag fann, att jag fått det bästa land någon kan önska sig. Nöjd såsom aldrig förr är jag här, och hvem, som litet sett sig omkring, vore det i detta hälsosamma och fruktbara, af inga froster hemsökta land. Till min hustrus amerikanska vänner kan jag säga, att hon straxt blef så förtjust i landet, att hon, ehuru alltid förut afrådande sina släktingar att komma till staterna, nu uppmanat dem att komma hit, med den påföljd att de äfven redan köpt land i Bayate. För min del har jag ej nog ord att rätt prisa detta land, dess klimat, fruktbarhet m. m., utan vill endast säga, att ett hälsosammare, fruktbarare och andra förmåner gifvande land får ni förgäfves söka. — Därföre vill jag uppmana alla driftiga och företagsamma personer, men isynnerhet farmare, ty dessa framför allt behöfvas här, att i tid förse sig med land, ty här börjar man först förstå, hvad det är att lefva. Alla som bott en tid här, äro nöjda och försäkra, att bättre vilja de ej önska, Sannt nog är, att alltid finnes det någon knorrande, och äro de för det mesta sådana, som aldrig äro nöjda emedan de erfarit så litet af lifvet, eller ock om mannen varit gift, har hustrun, enär hon tvingats skiljas från sin kära byrå och pianostol, genom sitt ständiga gnatande gjort mannen otålig, så att detta slags folk flyttat tillbaka, och ingen skada har därigenom orsakats. Här behöfves, såsom sagdt, hurtigt, kraftigt folk med litet kapital, och allt det öfriga skall gå som en dans. Ej bllfven Ni här i Bayate förda tiotals mil från järnvägen, utan är den så att säga vid dörren. Ej heller skall Ni tänka, »resan blir dyr och att få allt i ordning kostar mycket, och om nu sjukdom inträffar, så går rästen åt därtill». Så är ej fallet, hvad sjukdom beträffar, ty kan jag, med bindeln än kring hufvudet, då detta nedskrifves, underrätta alla, att i Santiago de Cuba, omkring 35 mil med järnväg från Bayate, hafva vi ett bland de bästa sjukhus. Där är ej första frågan, kan ni betala, ty allt är fritt. Skickliga läkare och den ömmaste omvårdnad, det är hvad Ni där erhåller. En i staterna ådragen öronsjukdom var orsaken till min sex veckors vistelse därstädes. — Hvad »The Swedish Land and Colonisation Co.» beträffar kan jag säga att detta är det första ärliga Co. som jag

träffat. Billigt sälja de sitt land, på allt sätt försöka de att underlätta och befrämja kolonisternas företag, så att om någon ämnar sig hit, vänd eder med fullt förtroende till nämnda Co.

Bruno Cayan,
kolonist i Bayate.

Bayate, Cuba den 2 juni 1908.

Angående den svenska kolonien här, så kan jag säga, att här är ett klimat som är utmärkt, och hvad växtlighet angår, så är intet som hindrar den. Jorden är rik, mycket rik. Men nybyggaren har litet besvär att möta äfven här, innan stubbar och stockar bli bortröjda, så att folk, som kommer från stora städer och stöter tårna emot rötterna, bli litet otillfreds, men de, som ha varit vana vid Dakotas snöstormar, anse det trefligt. Jag för min del kan inte klaga. Hvad vi kalla vinter i Dakota är okänd här. Det är den finaste tid som kan önskas. När man kan bada hela vintern i öppna ån, så kan ingen klaga. Om sommaren regnar en del, så det gifver växtlighet och 2 skördar om året af många saker. Folk se glada och trefliga ut.

Förblifver jag med aktning
Edward Carlström,
Bayate, Oriente, Cuba.

Göteborg den 30 juni 1908.

Utaf bokens så kallade omdömen, kan man bilda sig en föreställning om Cuba, fastän icke fullständig. Men det borde dock öfvertyga äfven den mest skeptiske, att Cuba är ett land, där idoga svenskar kunna skapa sig ett hem och en framtid, bättre än på de flesta andra platser.

Undertecknad har sitt hem i den svenska kolonien i Bayate, Cuba, och har vistats där i öfver tre år samt kan intyga, att de, som sköta sig, reda sig bra. Alla intyga, att bättre klimat, läge eller rikare jord kan man inte önska sig och för säkerhet i politiskt hänseende ha vi Förenta Staternas garanti. Men vi ha funnit det Cubanska folket mycket tillmötesgående och vänligt i allmänhet, så i detta afseende kunna vi inte vara annat än nöjda.

Jag uppmanar ingen att lämna ett godt och tillfredsställande hem. Men till sådana som ha bestämt sig för att resa utrikes för att där slå sig på jordbruk eller trädgårdsskötsel, får jag säga: *hvarför inte resa till Cuba*, eller, i händelse ni inte kan resa dit nu, hvarför inte genast försäkra eder om ett stycke land bland svenskarne där, innan priserna bli för höga? Förenta Staterna har hittills varit utvandrares förlofvade land, och många hafva där skaffat sig en god utkomst. Men detta har inte alltid varit en lätt sak, utan tvärt om. Själf har jag varit där i elfva år, och känner väl till nybyggarelifvet och dess mödor. Klart är att den fattige kan inte reda sig utan arbete i Cuba heller, men nog går det lättare att komma sig fram, där själfva naturen är så mycket gynsammare.

Arbetsvilliga familjer, som ha för litet kapital för att därmed försörja sig efter ditkomsten, sedan landet är betalt eller del däraf, kunna erhålla kontrakt för röjning af land och plantering af sockerrör, och kunna på detta sätt förtjäna sitt uppehälle och spara en nätt summa för kommande behof.

Många förfrågningar ha på senare tid inkommit från Sverige, angående förhållandena på Cuba, och eftersom jag kommer att vistas här under juli, augusti och sept., denna sommar, har jag blifvit ombedd att sköta Landkompaniets affärer här.

Bref besvaras, om ni adressera F. J. Peterson, Olofstorp. Besökare kunna träffa mig alla lördagar mellan 9—12 f. m. å Postgatan 47, Göteborg. Godt hotell finnes i samma hus, 2 tr. upp.

Personer som ämna besöka Cuba torde anmäla sig före den 20 sept., för att få resa i godt sällskap.

Efter den 20 sept. i år torde förfrågningar m. m. adresseras till F. J. Peterson, Bayate, Cuba, eller till bolagets kontor, Minneapolis, Minnesota.

Med aktning
F. J. Peterson.